

dimittere fra Statsseminarierne, og dem, der blive privat dimittere. Jeg troer derfor nok, at det kan lønne sig at gaae nærmere ind paa, hvori disse Uligheder bestaae, og navnlig paa, hvorvidt de ikke lade sig hæve ad anden Veie end den her foreslaaede, uden at man opgiver Fordele, som dog fra alle Sider erkjendes for at være Fordele. Det ærede Medlem for 9de Kreds (M. Andersen) stillede disse Uligheder klart frem, og jeg skal i Henhold til hans Fordrag opløse dem lidt nærmere. En af disse Uligheder er da den, at man paa Statsseminarierne har Ret til at dele Examen i 2 forskjellige Affnit, hvilket ikke tillades ved den private Skolelærerexamen. Jeg indrømmer, at dette er en Ulighed, og at den bør hæves; men den kan hæves ad anden Veie end ved Lov, og navnlig ved en Lov som den her foreslaaede. Den er kommen frem ved Administrationens Forrifter, og det staaer Ministeren frit for — jeg vilde ønske, at han allerede havde gjort det, — enten ogsaa at tillade en Deling ved den private Examen, eller ogsaa at forbyde den ved de offentlige Skoler. Hvad dette sidste Middel angaaer, vil jeg særligt gjøre opmærksom paa, at det i de Beretninger, der ere udkomne haade fra Skarup og Sonstrup Seminarium, er omtalt som hyderst tvivlsomt, hvorvidt der var nogen Fordeel ved denne Deling. Dette var saaledes det første Punkt, hvorpaa der var Ulighed tilstede. Det andet Punkt, som det ærede Medlem meente, var dernæst, at det ved en gammel Forordning eller et gammelt Rescript fra 1818 skal være bestemt, at Lærerne ved de offentlige Skoler ere berettigede — ja, det ærede Medlem meente endogsaa: forpligtede — til ved deres Bedømmelse at tage Hensyn til Udfaldet af Elevens tidligere Examina. Man maa erindre, at denne Bestemmelse neppe indeholdt nogen Ubillighed, da den blev givet, fordi man dengang ikke kjendte nogen anden Veie til at blive Skolelærer end gennem Seminarierne, men det er ganske vist, at den i dette Dreblik medfører en overordentlig stor Ulighed, som imidlertid dog ogsaa ganske simpelt kan fjernes ad administrativ Veie, naar man for den høitærede Minister udtaler det Duffe i ethvert Tilfælde at faae denne Uretfærdighed fjernet.

Det tredje Punkt, paa hvilket der kan være Tale om Ulighed, er, forsaavidt der ligeledes ved Prøvelsen af den praktiske Færdighed skal finde en væsentlig Forskjel Sted mellem de to heromhandlede Classer af Examinander, hvilken Forskjel efter det ærede Medlems (M. Andersen) Udsagn bestaaer deri, at Eleverne paa Seminarierne ere helbigere stillede, fordi de kjende den Skole og de Børn, med hvilke de skulle gjøre Prøven i praktisk Færdighed. Jeg indrømmer, at ogsaa dette er en Ulighed, der haade kan og bør fjernes, men hvad er simplere end at gjøre det paa den Maade, at man lader Examinanderne fra Seminarierne afholde denne Prøve ved en anden Skole? Det lader sig ganske simpelt gjøre. For disse tre Ting's Skyld, behøve vi altsaa sandelig ikke en Lov, der rokker ved det Bestaaende. Jeg vil dernæst tillade mig at gjøre en Bemærkning ligeoverfor det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig), som meente, at der kunde være en Feil ved Seminarierne, saaledes som Forholdet er ordnet for Dieblirket, i Henseende til, at Controlen ikke er skarp nok; jeg siger dertil: Nu vel, lad os faae en skarp Control; ogsaa det vil jo være muligt uden at give nogen Lov, ogsaa det vil være muligt, uden langtfra at anvende hele den bethdelige Pengesum, som vil forbrødes til den indviklede Examencommission, der her er bragt i Forslag. Der er saa endelig kun det Punkt tilbage, som ganske vist er Hovedsagen, nemlig den Ulighed, som fremkommer ved, at det paa Statsseminarierne er Elevernes egne Lærere, som examinere, hvorimod der ved Skolelærerexamen for Privatister og paa Friseminarierne examineres af Mænd, som Eleverne ikke kjende. Dette er ganske vist en Ulighed, men det ærede 6te Medlem for 9de Kreds (M. Andersen) har dog selv indrømmet, at han ingenlunde kunde sige, at det var en Uretfærdighed. Men kunne vi nu ikke, uden at gaae Lovgivningsveien, ogsaa gjøre et heel Deel i Retning af at fjerne denne Ulighed? Jo, og der er allerede gjort og bliver gjort Endeel i den Retning derved, at den skriftlige Deel af Examen er fuldstændigt sælles, eller dog i alt Fald kan gjøres fuldstændigt sælles for samtlige Elever,